

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci žalobcu: **S. R.**, bytom S. proti žalovanej **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 322-3744-GC-09/2009 zo 6. augusta 2009, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 8. júla 2011, č. k. 4S 201/2009-82, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 8. júla 2011, č. k. 4S 201/2009-82, v znení opravného uznesenia z 18. októbra 2011, č. k. 4S 201/2009-106, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne č. 322-3744-GC-09/2009 zo dňa 6. augusta 2009 v znení upovedomenia o oprave chyby z 19. novembra 2009, ktorým žalovaná zmenila výrokovú časť rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočky Bratislava č. 705-0210000003-GC09/09 zo 16. marca 2009 tak, že žalobcovi ako samostatne zárobkovo činné osobe (ďalej len „SZČO“) "... nezaniká povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie ku dňu 31. decembra 2007". V ostatnom rozhodnutí prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva záver, že existencia oprávnenia advokáta na vykonávanie advokátskej činnosti je podmienená jeho zápisom v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou až do času, kým advokát nebol vyčiarknutý z takéhoto zoznamu, a má za následok, že advokát musí byť považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu na účely zákona o sociálnom poistení. Z uvedeného dôvodu je povinne nemocensky poistený podľa § 14 ods. 1 písm. b) a povinne dôchodkovo poistený podľa § 15 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení. Vznik a zánik tohto poistenia sa viaže

na podmienky upravené v § 21 zákona o sociálnom poistení. Túto skutočnosť nemôže ovplyvniť právna úprava obsiahnutá v zákone o advokácii, ktorý upravuje formu, ktorou môže advokát vykonávať advokáciu, lebo základným predpokladom pre výkon advokácie je vykonávanie takejto činnosti fyzickou osobou, ktorá má zákonom požadované oprávnenie. Advokát aj ako konateľ obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným poskytujúcej advokátske služby je zapísaný v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou, je naďalej podľa § 15 zákona o advokácii oprávnený poskytovať právne služby samostatne, aj keď nositeľom tohto oprávnenia je obchodná spoločnosť. Táto spoločnosť ako právnická osoba, za ktorú koná advokát ako konateľ je naďalej nositeľom oprávnenia na poskytovanie advokátskych služieb a disponuje aj oprávnením na vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení. Zmena formy výkonu advokácie je vo vzťahu k postaveniu advokáta ako SZČO podľa zákona o sociálnom poistení právne bezvýznamná, keďže výkon advokácie sa viaže s osobou advokáta, ktorý má oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti bez ohľadu na to, v akej forme vykonáva advokáciu.

Opravným uznesením z 18. októbra 2011, č. k. 4S/201/2009-106, opravil krajský súd záhlavie rozsudku z 8. júla 2011, č. k. 4S/201/2009-82, v ktorom bola nesprávne uvedená adresa žalobcu.

Proti rozsudku krajského súdu včas podal odvolanie žalobca. V plnom rozsahu sa pridržiaval argumentov uvedených žalobe. Nesúhlasil s výkladom ustanovení § 5 písm. c) a § 21 ods. 4 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010 žalovanou a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie žalovanej zruší a vec jej vráti na ďalšie konanie.

Žalovaná navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolania a v medziach žaloby bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej o tom, že žalobcovi povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie ku dňu 31. decembra 2007 nezaniklo.

Z administratívneho spisu žalovanej vyplýva, že žalobca bol zapísaný do zoznamu advokátov, vedeného Slovenskou advokátskou komorou, dňom 1. januára 2006 a od 1. júla 2007 bol povinne nemocensky a dôchodkovo poistený ako samostatne zárobkovo činná osoba (SZČO). Dňom 1. januára 2008 zápisom do obchodného registra vznikla spoločnosť R, s.r.o., ktorej je žalobca jediným spoločníkom a konateľom. Žalobca podal odhlášku z poistenia na príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne dňa 4. januára 2008.

Námietky, ktorými žalobca v odvolaní spochybňuje rozsudok krajského súdu boli v zásade zhodné s námietkami, ktoré žalobca uplatňoval už v konaní na súde prvého stupňa. Podľa názoru najvyššieho súdu už žalovaná a následne aj súd prvého stupňa sa s týmito námietkami žalobcu vysporiadali, pričom odvolací súd už vyslovenú argumentáciu považuje za relevantnú, výstižnú a dostatočnú. Žalovaná ako aj krajský súd podrobne odôvodnili, prečo

žalobca, ktorý od 1. januára 2008 vykonáva činnosť advokáta ako spoločník a zároveň konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným poskytujúcej advokátske služby podľa § 15 zákona o advokácii, je naďalej SZČO, pričom bolo dostatočne zrozumiteľne a jasne ozrejmene, že v danom prípade neboli splnené podmienky zániku povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia podľa § 21 zákona o sociálnom poistení.

Odvolačný súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil, že § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení vymedzuje pojem SZČO na účely tohto zákona a upravuje tak aj postavenie advokáta, ktorý má oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti. Ustanovenie § 15 zákona o advokácii upravuje špecifické podmienky, za ktorých advokáti môžu vykonávať advokáciu ako konatelia spoločnosti s ručením obmedzeným. Účasť advokáta v takejto spoločnosti je viazaná na existenciu jeho oprávnenia na poskytovanie advokátskych služieb.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu existencia oprávnenia advokáta na výkon advokátskej činnosti, podmienená jeho zápisom v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou (ďalej len „SAK“) až do času, kým advokát nebol vyčiarknutý z takéhoto zoznamu alebo nedošlo k pozastaveniu výkonu advokácie podľa § 8 zákona o advokácii má za následok, že musí byť považovaný za SZČO na účely zákona o sociálnom poistení. Z uvedeného dôvodu je povinne nemocensky poistený podľa § 14 ods. 1 písm. b) a povinne dôchodkovo poistený podľa § 15 ods. 1 písm. b) a vznik a zánik tohto poistenia sa viaže na podmienky upravené v § 21 zákona o sociálnom poistení. Túto skutočnosť nemôže ovplyvniť právna úprava, obsiahnutá v § 12 zákona o advokácii, *upravujúca iba formu, ktorou môže advokát advokáciu vykonávať*, lebo základným predpokladom výkonu advokácie je výkon takej činnosti fyzickou osobou, ktorá má zákonom požadované oprávnenie.

Zákonodarca rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch zveril do vecnej pôsobnosti pobočky Sociálnej poisťovne (§178 ods.1 písm. a) bod 1 zákona o sociálnom poistení). Vzhľadom na uvedené je irelevantné potvrdenie SAK o zániku oprávnenia žalobcu vykonávať advokáciu samostatne ako fyzická osoba. Na určenie, že potvrdenie SAK je pre Sociálnu poisťovňu záväzné, nie je súd oprávnený, lebo pri rešpektovaní zásady trojdelenia moci v štáte a bez právneho podkladu všeobecný súd nemôže Sociálnej poisťovni ukladať povinnosti a zasahovať do výkonu štátnej správy. Oprávnenie SAK vydávať potvrdenie podľa § 12 zákona o advokácii (§ 71 ods. 2 písm. k/ zákona o advokácii) navyše vzniklo až od 1. októbra 2009, nie je preto relevantné pre posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovanej zo 6. augusta 2009 o trvaní poistenia k 1. januáru 2008.

Vymedzenie SZČO podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010 je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať advokáciu. Nositeľom tohto oprávnenia je advokát ako fyzická osoba. Žalobcovi oprávnenie na vykonávanie činnosti ako také nezaniklo, je len osobitným zákonom limitovaný v tom, že túto činnosť nemôže súčasne vykonávať samostatne, keď si sám zvolil, že advokátske služby bude poskytovať prostredníctvom s.r.o. Oprávnenie na vykonávanie advokácie je viazané na fyzickú osobu a nezaniká ani v prípade, že advokátsku činnosť realizuje prostredníctvom obchodnej spoločnosti, v dôsledku čoho v danom prípade nenastali zákonom taxatívne vymedzené skutočnosti (§ 21 zákona o sociálnom poistení) rozhodujúce pre zánik povinného nemocenského a dôchodkového poistenia u žalobcu ako SZČO. Žalobcovi po celý čas status advokáta zostáva, svoje profesijné označenie je povinný podľa zákona o advokácii používať

aj v prípade, že právne služby poskytuje prostredníctvom združenia, verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným a až k nemu, následne, pripája meno združenia alebo obchodné meno spoločnosti. Účasť advokáta v spoločnosti s ručením obmedzeným je viazaná na existenciu oprávnenia na poskytovanie advokátskych služieb jednotlivých spoločníkov a konateľov, ktorými môžu byť len advokáti, a ktorých účasť v spoločnosti zaniká vyčiarknutím zo zoznamu advokátov, v skutočnosti stratou oprávnenia na vykonávanie činnosti advokáta.

Právny názor krajského i odvolacieho súdu je v súlade s právnym názorom najvyššieho súdu, vysloveným v rozsudku sp. zn. 7Sžso/27/2010 z 1.júla 2011, ktorý bol v rámci zabezpečenia jednotného výkladu zákonov v súlade s § 22 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/2012 pod č. 66.

Pokiaľ žalobca poukazoval v priebehu odvolacieho konania na nálezy II. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky, odvolací súd poukazuje na to, že nálezy sp.zn. II.ÚS 63/2012 a II.ÚS 426/2012 sú ojedinelé v rozhodovacej praxi ústavného súdu. Ostatné senáty ústavného súdu (napríklad uznesenia sp. zn. I.ÚS 93/2012-14 z 29.februára 2012, sp. zn. III.ÚS 426/2012-22 z 12.septembra 2012 a IV.ÚS 103/2012-13 z 1.marca 2012) sťažnosti žalobcov v obdobných veciach odmietli ako zjavne neopodstatnené.

S poukazom na vyššie uvedené aj odvolací súd rozhodnutie, že poistenie žalobcu ako SZČO ku dňu 31. decembra 2007 nezaniklo, považoval za súladné so zákonom a preto rozsudok krajského súdu v spojení s opravným uznesením podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods.1 v spojení s § 250k ods.1 O.s.p. a účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo žalobca v konaní nebol úspešný a žalovaný nárok na náhradu trov konania nemá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. apríla 2013

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová